

Storsonens födelse – en höjdpunkt

Här publicerar vi ett utdrag ur Sara Lidmans »Nabots sten» (Stockholm: Bonniers, 1981: 63-8), den tredje av de fem böckerna i Västerbottensviten om Didrik Mårtensson och hur han fick »jernbanan» (nästan) upp till Lillvattnet.

Kajsa Sundström kommenterar texten: »'Nabots sten' är central i berättelsen om Didriks uppgång och fall, och det här avsnittet om Storsonens födelse är något av en höjdpunkt i boken. Inte minst för en obstetriker.»

Sara Lidman fotograferad av Weine Lexius 1990.

Det är berättelsen om när Storsonen, Anna-Stavas och Didriks fjärde barn och första pojke föddes. Didrik Mårtensson har varit på resa till Skjellet och hälsas av pappaMårten vid hemkomsten: »Hon har pojkat». Men stämningen var tryckt, »de var inte dubbelt så glada, ja knappt glada som vanligt när han kom hem från sina resor». Han samlar kraft för att »'storma' uppför trappan till sin unga maka och dess nyfödde Son».

»Didrik gick fram på tå till den stora sängen och hon var oigenkännlig. Ansiktet var så magert och knotigt som...

– Anna-Stava kom tillbaka hör du. Anna-Stava du måste komma dig! Hör du.

Medan hon sjönk såg hon sig utifrån; hur kroppen förminskades medan den for, ned och ned, i en trattliknande virvel, gjord av en blålila skimrande hinna som luktade slakt. Hon sträckte upp armarna och försökte få ett grepp men ingenting gav fäste; hon sögs nedåt och runt och nedåt och farten var som aldrig i livet

hon vände upp ansiktet mot trattens vidd och såg himlen som över en brunn, högt uppe

och Didriks ansikte lutade sig fram över brunns-veden utan att öppningen förmörkades av hans överkropp,

hon såg att han ropade på henne, men inte ett ljud nådde fram, och hon sa utan röst: varför kom du för sent? Och han svarade likaledes utan röst: du är tvungen att komma tillbaka!

Det blev ingen färd uppför, men oförmedlat låg hon uppe, på sängen – som om sjunkandet varit en dröm – och Didrik såg på henne. De såg på varandra.

– Jag hade ju dött om du inte kommit åter, sa Didrik.

– Inte då, sa Eva borta vid bordet. Jämt ska du var värst! Om hustrun din svävar mellan liv och död i tre dygn så är det ingenting förrän Olförar'n fått ängslas i tre minuter! Då är det fara å färde ska vi tro!

– Bra dig, Kajsa-Karin, hämta opp nånting att äta och dricka åt mammaStava, hon är ju utsvulten, sa Didrik.

Kajsa-Karin gick ned och Didrik samlade mod för att gå fram till vaggan. Han gillade att Eva grälade på honom. Det kunde inte ha varit så farligt som hon sa, eftersom hon sa det!

– Han var navelbunden. Två varv runt halsen, du! Hade Kajsa inte kunnat linda bort navelsträngen, så hade han blivit strypt, du! Så hade moder och barn fått förgås!

Lutade sig över vaggan med en hand på vardera sidobalken och han blev havande upp genom armarna. Han kände barnet genom lindor, bädd och trä så att han gungade. Allt blev vaggga. Hela hans kropp. Golv. Väggar. Hela huset. Månlden. Lillvattnet. Vägen till Skjellet. Vägen oppåt marka. Allt genombävades av detta barn. Allt väntade på denna varelse. Allt ville den väl.

Men ännu var barnet oklart, som i en dimma. Didrik såg på det av alla krafter

och sakta kom det fram ur dunklet, det urskilde sig helt och hållet. Det besvarade faderns blick. Med en yttersta ansträngning tycktes barnets ögon bestämma sig för faderns ansikte.

Vilket godkännande!

Vilken hemlighet – att sonen med all sannolikhet hade försvunnit i vadsomhelst

om Didrik inte hade kommit och *sett ut honom*»